

Effects of a Learning Enhancement Program on COVID-19 Prevention Knowledge and Practices of Student Leaders in Anukul Wittaya School, Mae Sot District, Tak Province*

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่อความรู้และการปฏิบัติกาป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนในโรงเรียนอนุกุลวิทยา อำเภอสอด จังหวัดตาก*

สรอรรถ	จันธิตา**	Sora-at	Chanthida**
ศิวพร	อึ้งวัฒนา***	Sivaporn	Aungwattana***
วิลาวัลย์	เดือนราษฎร์***	Wilawan	Tuanrat***

Abstract

Student leaders play a role in COVID-19 prevention in schools, and they are role models for other students. This quasi-experimental study, using a one-group pretest-posttest design, aimed to compare the average scores on knowledge and practices regarding COVID-19 prevention of student leaders in Anukul Wittaya School, Mae Sot District, Tak Province. The population consisted of 18 students who were student leaders in primary level 4 to secondary level 3. Equipment used in this research included 1) a learning enhancing program on COVID-19 prevention for student leaders, developed by applying Bloom's taxonomy; 2) learning-enhancing videos on COVID-19 prevention for student leaders; and 3) PowerPoint media. The tools used for data collection included 1) a knowledge test on COVID-19 prevention for student leaders, with each question having an index of item-object congruence (IOC) of 0.67–1 and a reliability coefficient of 0.72, using Kuder–Richardson's KR-20 formula; and 2) a practical questionnaire on COVID-19 prevention for student leaders, with a content validity index (CVI) of 0.84 and a reliability coefficient of 0.78. Descriptive statistics, paired t-test, and the McNemar test were applied for data analysis.

The results showed that the average score of knowledge on the prevention of COVID-19 of student leaders was statistically significantly higher than before receiving the program ($p < .001$), and COVID-19 prevention practices of student leaders were considerably higher than before receiving the program ($p = .008$).

The results demonstrate that the learning enhancement program on COVID-19 prevention for student leaders can be used to develop their potential.

Keywords: Student leader; School; COVID-19; COVID-19 preventions

* Master's Independent Study, Master of Nursing Science program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

** Corresponding author, Graduate Student of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Nursing, Chiang Mai University; e-mail: mike_34_2@hotmail.com

*** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

บทคัดย่อ

แกนนำนักเรียนมีบทบาทในการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนรายอื่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบหนึ่งกลุ่ม เปรียบเทียบก่อน-หลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนโรงเรียนอนุกุลวิทยา อำเภอสอด จังหวัดตาก ศึกษาในแกนนำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งหมด 18 ราย เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้กำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม 2) ชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้กำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน และ 3) สื่อ PowerPoint เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินความรู้กำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อเท่ากับ 0.67 – 1 และได้ค่าความเชื่อมั่นทดสอบโดยวิธี Kuder–Richardson (KR-20) เท่ากับ 0.72 และ 2) แบบสอบถามการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.84 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติ paired t-test และสถิติ McNemar test

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้กำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .008$)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้กำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนสามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาศักยภาพแกนนำนักเรียนได้

คำสำคัญ: แกนนำนักเรียน โรงเรียน โควิด-19 การป้องกันโรคโควิด-19

* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ผู้เขียนหลัก นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: mike_34_2@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 เกิดการแพร่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางกายและทางจิต เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่ประเทศต่าง ๆ เลือกที่จะปิดโรงเรียนและสถานศึกษา พบว่าการปิดโรงเรียนในประเทศต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อนักเรียนร้อยละ 90 ทั่วโลก (UNICEF, 2020) การเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงทำให้นักเรียนเกิดความเครียดจากภาวะที่ต้องอยู่ในบ้าน และนักเรียนมีการใช้สื่อสังคมมากขึ้น เกิดปัญหาสุขภาพจิต และสุขภาพร่างกายตามมา (Hoofman & Secord, 2021)

ประเทศไทยพบการแพร่ระบาดในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สาเหตุส่วนหนึ่งพบว่าครูมีการพูดคุย อธิบายข้อสอบให้กับนักเรียนในระยะใกล้ชิด โดยที่สวมแต่เพียง Face Shield แต่ไม่สวมหน้ากากอนามัย, โรงเรียนขาดความเข้มงวดในการนั่งเว้นระยะห่างกัน และมีการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มกัน (Doungsai, Kornoungklang, & Seantrong, 2021) ในอำเภอสอด จังหวัดตาก พบผู้ติดเชื้อโควิด-19 อย่างต่อเนื่องทั้งประชาชนและกลุ่มแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาที่ได้เข้ามาทำงานในพื้นที่ จากข้อมูลงานอนามัยโรงเรียน คลินิกชุมชนอบอุ่นเทศบาลนครแม่สอด พบว่า โรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว) ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนเป็นนักเรียนต่างด้าวชาวเมียนมา จากข้อมูลเบื้องต้นพบว่าก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2564 ได้ทำการตรวจหาเชื้อโควิด-19 ให้กับนักเรียน ด้วยวิธีการตรวจ ATK พบนักเรียนได้ผลเป็นบวกจำนวน 46 ราย ซึ่งได้ทำการตรวจยืนยันอีกครั้งด้วยวิธี RT-PCR ต่อไป หากไม่มีมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดขึ้นในโรงเรียน และลุกลามไปยังชุมชนได้

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (Department of Health, Ministry of Public Health, 2020) ได้แนะแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในโรงเรียน ซึ่งมาตรการเสริมภายใต้แนวทางดังกล่าวได้แนะนำให้มีแกนนำนักเรียนช่วยดูแลนักเรียนด้วยกันในโรงเรียน ซึ่งแกนนำนักเรียนเป็นตัวแทนของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ แคมป์เบลล์, เวินการ์ต, แอชตา, โครนิน, และ กัชมาราเรียน (Campbell, Weingart, Ashta, Cronin, & Gazmararian, 2021) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเพื่อนร่วมชั้นและสื่อสังคม อีกทั้งยังมีการป้องกันโรคทั้งตนเองและเพื่อนร่วมชั้น โดยทั่วไปแกนนำนักเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นตัวแทนนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมของนักเรียน เช่น การดำเนินงานสภานักเรียน ช่วยเหลือครูในการดำเนินกิจกรรมกับเพื่อนนักเรียน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เป็นต้น และมีบทบาทเพิ่มเติมภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในการช่วยดูแลเพื่อนนักเรียนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในโรงเรียน เช่น การช่วยเตือนเพื่อนสวมหน้ากากอนามัยขณะที่อยู่ภายในโรงเรียน การสอนหรือการเตือนเพื่อนให้ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์หรือสบู่และน้ำ การช่วยเตือนเพื่อนหรือช่วยจัดพื้นที่ให้มีการเว้นระยะห่าง 1 – 2 เมตร ขณะที่อยู่ภายในโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้นแกนนำนักเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติตามของเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับแกนนำนักเรียนให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด-19 ในเด็กและนักเรียน พบการศึกษาของ ไอราน, โคเซ, ซาราลิโอกลู, และ เซเลบิโอกลู (Ayran, Köse, Saralioğlu, & Çelebioğlu, 2022) ศึกษาพฤติกรรมการล้างมือและการสวมหน้ากาก และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มนักเรียนอายุ 11 – 14 ปี พบว่า ร้อยละ 50.3 นักเรียนไม่เคยได้รับการฝึกสวมหน้ากากอนามัยมาก่อน นอกจากนี้ พบการศึกษาของ เสี่ยว และคณะ (Xue et al., 2021) ที่ศึกษา ความรู้ ทัศนคติ ต่อโรคโควิด-19 ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ร้อยละ 14.4 นักเรียนไม่ล้างมือหลังไอจาม นอกจากนี้ ในด้านการเรียนรู้ของเด็กและนักเรียนเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งการศึกษาของ แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell et al., 2021) ซูลิ และ ดิลูก้า (Souli & Dilucca, 2020) และ เสกสรร สายสีสอด (Saiseesod, 2021) ผลการศึกษา

สอดคล้องกันว่า สื่อที่นักเรียน นักศึกษาเปิดรับมากที่สุด คือ สื่อสังคม เช่น Facebook, Twitter, Instagram เป็นต้น ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับแกนนำนักเรียน จะต้องมีการใช้สื่อสังคมร่วมด้วย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) ที่จำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) แต่ละด้านจำแนกระดับความสามารถจากต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด จึงมีความเหมาะสมในการใช้กับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับการป้องกันโรคโควิด-19 ที่จะต้องมีความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องของแกนนำนักเรียน เพื่อให้เกิดการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียนได้จริง

ผู้วิจัยได้ศึกษานำร่องกับแกนนำนักเรียนของปีการศึกษา 2564 ในการพัฒนาชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ในเรื่องการสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ การเว้นระยะห่าง การวัดและบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย พบว่า ภายหลังจากใช้ชุดสื่อฯ ดังกล่าว แกนนำนักเรียนมีคะแนนความรู้เฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นบูรณาการความรู้และการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน ร่วมกับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) และการพัฒนาชุดสื่อฯ เพิ่มเติม เพื่อให้แกนนำนักเรียนมีความรู้และการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ที่ถูกต้อง นำไปสู่การป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนก่อนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนก่อนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ภายหลังจากได้รับโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ
2. การปฏิบัติกำป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฯ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านทักษะพิสัย และ 3) ด้านจิตพิสัย โดยมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้สำหรับแกนนำนักเรียนในแต่ละด้านร่วมกับการวิเคราะห์และสรุปจากแนวทางการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน พัฒนาสู่โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน มีกิจกรรมตามบทบาทแกนนำนักเรียน ทำให้มีจิตพิสัยที่ดี ด้วยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกับการสอน การใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่แกนนำนักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง และการสาธิตพร้อมให้การสาธิตย้อนกลับ ทำให้แกนนำนักเรียนมีความรู้และการปฏิบัติในเรื่อง 1) การสวมหน้ากากอนามัย 2) การล้างมือ 3) การเว้นระยะห่าง และ 4) การวัดและบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย ตามบทบาทของแกนนำนักเรียนที่จะนำสู่การป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียนได้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบหนึ่งกลุ่มเปรียบเทียบก่อน - หลังการทดลอง (One Group pretest-posttest design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ศึกษาในแกนนำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 โรงเรียนอนุกุลวิทยา ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบด้วย หัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้องทั้งหมด มีเกณฑ์การคัดเลือกเข้า (Inclusion Criteria) ได้แก่ 1) อายุระหว่าง 10 ถึง 18 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง 2) ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3, 3) สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาพม่า 4) มีโทรศัพท์มือถือ และ 5) ยินดีเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง พร้อมทั้งได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ได้แกนนำนักเรียน จำนวนทั้งหมด 18 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน เป็นแผนกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) ความรู้และการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ร่วมกับการใช้สื่อสังคมบนแอปพลิเคชัน Line ในการติดต่อสื่อสาร หรือสอบถามปัญหาข้อสงสัยที่แกนนำนักเรียนไม่เข้าใจ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ใช้ระยะเวลาดำเนินการตามโปรแกรมฯ ทั้งหมด 4 สัปดาห์

2. ชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน เป็นชุดสื่อวิดีโอที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การสวมหน้ากากอนามัย 2) การล้างมือ 3) การเว้นระยะห่าง และ 4) การวัดและบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย ซึ่งชุดสื่อนี้จะใช้ในกิจกรรมการสอนให้ความรู้ และส่งชุดสื่อให้กับแกนนำนักเรียนผ่านสื่อสังคมบนแอปพลิเคชัน Line ในการทบทวนความรู้ และฝึกการปฏิบัติซ้ำในการป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน

3. สื่อ PowerPoint ประกอบการสอนตามโปรแกรม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา สัญชาติ และประวัติการเข้าร่วมการอบรมโครงการเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด-19 ก่อนเข้าร่วมการวิจัย

2. แบบประเมินความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) ในด้านพุทธิพิสัย ระดับจำ, เข้าใจ และนำไปใช้ เนื้อหาประกอบด้วย 1) การสวมหน้ากากอนามัย 2) การล้างมือ 3) การเว้นระยะห่าง และ 4) การวัดและบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย รวมคำถามทั้งหมด 20 ข้อ คำถามเป็นแบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน แล้วรวมคะแนน จัดแบ่งเป็น 3 ระดับ ประยุกต์จากหลักเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนแบบอิงเกณฑ์ของ บลูม, เฮสติงส์, มาดัส, และ บอลด์วิน (Bloom, Hastings, Madaus, & Baldwin, 1971) ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน จำนวน 2 ท่าน พยาบาลเวชปฏิบัติ จำนวน 2 ท่าน พยาบาลอนามัยโรงเรียน จำนวน 1 ท่าน และครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 1 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item-object congruence: IOC) เท่ากับ 0.67 – 1 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำเครื่องมือไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี KR-20 ได้เท่ากับ 0.72

3. แบบสอบถามการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามขึ้นจำนวน 25 ข้อ กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติเป็น ปฏิบัติ ได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติ ได้ 0 คะแนน จากนั้นรวมคะแนนและแปลผลการปฏิบัติ ได้แก่ ปฏิบัติผ่าน หมายถึง แกนนำนักเรียนปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ได้ถูกต้อง มีคะแนน

25 คะแนน (ร้อยละ 100) และปฏิบัติไม่ผ่าน หมายถึง แกนนำนักเรียนปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ได้ถูกต้อง มีคะแนน 0 – 24 คะแนน (ต่ำกว่าร้อยละ 100)

เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่านดังที่กล่าวข้างต้น ค่าความค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เท่ากับ 0.84 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธี KR-20 ได้เท่ากับ 0.78

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมเสนอจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามเอกสารเลขที่ 078/2565 กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้รับการอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด จากนั้นจึงตัดสินใจด้วยตนเองร่วมกับการปรึกษากับผู้ปกครองก่อน เนื่องจากแกนนำนักเรียนมีอายุต่ำกว่า 18 ปี จึงต้องได้รับการยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครอง ผ่านเอกสารข้อมูลประกอบการขอความยินยอมโดยการบอกกล่าว สำหรับผู้ปกครอง ร่วมกับเอกสารข้อมูลประกอบการขอความพร้อมใจเข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับอาสาสมัครอายุ 13 – 18 ปี หรือ หนังสือความพร้อมใจเข้าร่วมโครงการวิจัยของเด็กอายุ 7 ปี ถึงต่ำกว่า 13 ปีบริบูรณ์ เมื่อเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยโดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดเก็บเป็นความลับ และบันทึกข้อมูลโดยใช้รหัสแทนชื่อ การนำเสนอข้อมูลทั้งหมดนำเสนอในภาพรวม ไม่สามารถสืบค้นถึงตัวบุคคลได้ ในกรณีไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หรือภายหลังถอนตัวออกจากงานวิจัย สามารถกระทำได้ทุกเมื่อ และไม่มีผลใด ๆ ต่อกลุ่มประชากรในการศึกษานี้ทั้งสิ้น และข้อมูลส่วนตัวไม่ถูกบันทึกเพิ่มเติม

การรวบรวมข้อมูล

สัปดาห์ที่ 1 (ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง)

1. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนให้กับแกนนำนักเรียน
2. ผู้วิจัยให้แกนนำนักเรียนตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความรู้ และแบบสอบถามการปฏิบัติฯ (35 นาที)
3. ผู้วิจัยจัดตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชัน Line และเชิญให้แกนนำนักเรียนเข้าร่วมกลุ่ม
4. ผู้วิจัยแบ่งแกนนำนักเรียน 2 ช่วงชั้น เป็น 2 กลุ่มย่อย ตามระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา เพื่อลดการรวมกลุ่มกันและเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1 – 2 เมตร ตามมาตรฐานการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในโรงเรียน โดยในแต่ละสัปดาห์ ทั้ง 2 กลุ่มย่อยดำเนินกิจกรรมลักษณะเดียวกันทั้งหมด

สัปดาห์ที่ 2 (ดำเนินกิจกรรมเดียวกันทั้ง 2 กลุ่มย่อย ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง 15 นาที)

1. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนให้กับแกนนำนักเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนพร้อมใช้สื่อ PowerPoint และชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เนื้อหาการสอนประกอบด้วย 1) การสวมหน้ากากอนามัย 2) การล้างมือ 3) การเว้นระยะห่าง และ 4) การวัดและบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย (ใช้ระยะเวลาหัวข้อละ 10 นาที)
3. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “ถ้าเจอแบบนี้... แกนนำจะอย่างไร” เป็นกิจกรรมที่ให้แกนนำนักเรียนได้ตอบคำถามตามสถานการณ์สมมติที่กำหนด แล้วจึงร่วมกันอภิปราย (10 นาที)
4. ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมสัปดาห์ที่ 2
5. ภายหลังดำเนินกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 2 ทั้ง 2 กลุ่มย่อยแล้วผู้วิจัยมอบชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผ่านทางกลุ่มที่จัดตั้งไว้ในแอปพลิเคชัน Line สำหรับให้แกนนำนักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม

สัปดาห์ที่ 3 (ดำเนินกิจกรรมเดียวกันทั้ง 2 กลุ่มย่อย ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง 20 นาที)

1. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนให้กับแกนนำนักเรียน

2. ผู้วิจัยให้แกนนำนักเรียนตอบแบบประเมินความรู้ฯ (20 นาที)
3. ผู้วิจัยดำเนินการฝึกปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียนให้กับแกนนำนักเรียน โดยสาธิตการปฏิบัติและให้แกนนำนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง แล้วให้สาธิตย้อนกลับในแต่ละหัวข้อ เนื้อหาการสอนประกอบด้วย 1) การสวมหน้ากากอนามัย 2) การล้างมือ และ 3) การวัดอุณหภูมิร่างกาย วิธีการจัดบันทึก และการรายงานครู (ใช้ระยะเวลาหัวข้อละ 10 นาที)
4. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “บทบาทและหน้าที่ของแกนนำในการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน” เป็นกิจกรรมบรรยายบทบาทและหน้าที่ของแกนนำนักเรียน (5 นาที)
5. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “ฝึกปฏิบัติหน้าที่ที่แกนนำนักเรียนป้องกันโรคโควิด-19” โดยมอบหมายให้แกนนำนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 จริง พร้อมทั้งบันทึกผลการปฏิบัติ แล้วจึงมาอภิปรายผลการฝึกปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในสัปดาห์ที่ 4 (10 นาที)
6. ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมสัปดาห์ที่ 3

สัปดาห์ที่ 4 (ดำเนินกิจกรรมเดียวกันทั้ง 2 กลุ่มย่อย ใช้เวลาครึ่งละประมาณ 1 ชั่วโมง)

1. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนให้กับแกนนำนักเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรม “ฝึกปฏิบัติหน้าที่ที่แกนนำนักเรียนป้องกันโรคโควิด-19” (ต่อ) เป็นการอภิปรายผลจากการฝึกปฏิบัติหน้าที่จริงร่วมกัน ปัญหา อุปสรรคและการแก้ไข (15 นาที)
3. ผู้วิจัยให้แกนนำนักเรียนตอบแบบสอบถามการปฏิบัติฯ (15 นาที)
4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้แกนนำนักเรียนสอบถามปัญหา และข้อสงสัย
5. ผู้วิจัยกล่าวสรุปความรู้ และการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ก่อนและหลังได้รับโปรแกรม วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ pair t-test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ก่อนและหลังได้รับโปรแกรม วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ McNemar test

ผลการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ศึกษา ส่วนใหญ่อายุ 13 ปี ร้อยละ 27.8 มีอายุโดยเฉลี่ยที่ 13.89 ปี (SD = 2.32) เป็นเพศหญิงจำนวน 10 ราย ร้อยละ 55.6 ร้อยละ 44.4 ส่วนใหญ่เป็นแกนนำนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 10 ราย ร้อยละ 55.6 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 8 ราย ร้อยละ 44.4 และส่วนใหญ่สัญชาติพม่าจำนวน 12 ราย ร้อยละ 66.7
2. วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนด้วยสถิติทดสอบ Pair T-Test พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ฯ ภายหลังจากได้รับโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฯ (n = 18)

ตัวแปรที่ศึกษา	ก่อนได้รับโปรแกรม		หลังได้รับโปรแกรม		p-value
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD	
คะแนนความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน	11.67	3.18	15.78	4.36	< .001

3. วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนด้วยสถิติทดสอบ McNemar test พบว่าการปฏิบัติฯ ของแกนนำนักเรียนก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฯ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p = .008) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของแกนนำนักเรียนในการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 (n = 18)

ตัวแปรที่ศึกษา		ก่อนได้รับโปรแกรมฯ		หลังได้รับโปรแกรมฯ		p-value
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
		(ราย)		(ราย)		
ปฏิบัติผ่าน	(25 คะแนน)	1	5.6	9	50	.008
ปฏิบัติไม่ผ่าน	(0-24 คะแนน)	17	94.4	9	50	

การอภิปรายผล

อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ภายหลังจากได้รับโปรแกรมฯ เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ แกนนำนักเรียนมีความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 สูงขึ้น อาจเป็นผลจากโปรแกรมฯ ที่มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Anderson et al., 2001; Bloom, 1956) ในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) โดยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้น ซึ่งกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 2 ตามโปรแกรมฯ แกนนำนักเรียนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการสอน ที่กำหนดระดับการเรียนรู้ไว้ในกิจกรรมในระดับการ จำ (Remembering) และ เข้าใจ (Understanding) มีการเสริมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน และสื่อ Power point ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาการสอน มีการใช้ภาพที่มีความน่าสนใจ เมื่อแกนนำนักเรียนได้เข้าร่วมรับฟัง พร้อมทั้งได้รับการเปิดโอกาสได้สอบถามจนเกิดความเข้าใจ ในเรื่อง การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ การเว้นระยะห่าง และการวัดอุณหภูมิร่างกาย วิธีการจัดบันทึกและรายงานครู แล้วจึงเข้าร่วมกิจกรรม “ถ้าเจอแบบนี้... แกนนำนักเรียนจะอย่างไร” เป็นการกระตุ้นกระบวนการคิดตัดสินใจ กระทำ โดยแกนนำนักเรียนเอง ร่วมกันตอบคำถามและอภิปรายภายในกลุ่ม ผลของการส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นที่มีความเหมาะสมกับแกนนำนักเรียนนั้น จึงอาจทำให้ความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุภารัตน์ ทุมแก้ว และ รุจิรา ดวงสงค์ (Tumkaew & Duangsong, 2018) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคเหงือกอักเสบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องโรคเหงือกอักเสบสูงขึ้นภายหลังจากได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษา จากการบรรยาย

ประกอบการใช้สื่อ และการอภิปรายกลุ่ม

นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้ชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันโรคโควิด-19 ของแกนนำนักเรียน ร่วมกับสื่อ PowerPoints อีกทั้งภายหลังจากทำกิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 แล้ว ยังมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยการซักถาม นำเสนอข้อมูลให้แกนนำนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และยังสามารถรับชมชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ได้เองจนกว่าจะเกิดความเข้าใจ ผ่านแอปพลิเคชัน Line กลุ่ม ซึ่งเป็นการนำโซเชียลมีเดียหรือสื่อสังคมมาใช้ให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและวัยของแกนนำนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของทั้ง แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell et al., 2021) ซูลิ และ ดิลูก้า (Souli & Dilucca, 2020) และ เสกสรร สายสีสอด (Saiseesod, 2021) ว่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นักเรียนใช้โซเชียลมีเดียสำหรับรับความรู้ ข้อมูล หรือข่าวสารมากที่สุด กล่าวได้ว่าการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายร่วมกับการใช้สื่อที่น่าสนใจ รวมถึงการใช้โซเชียลมีเดีย อาจส่งผลให้แกนนำนักเรียนมีความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 สูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนาธิป มะโนคำ, อัญชลี บุญจันทิก, นันทน์ลิน สีแก่นวงศ์, อารยา ศรีบุญเรือง, และ ลัดดา บรรเลงสง (Manokham, Bunjantuek, Seekaenwong, Sriboonruang, & Bunlengsong, 2021) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์แบบบูรณาการ เรื่อง โควิด-19 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ว่าการใช้บทเรียนออนไลน์ จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความความสนใจเรียนรู้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ในทุกที่ทุกเวลา เมื่อไม่เข้าใจก็สามารถกลับมาทบทวนซ้ำได้จนกว่าจะเข้าใจ และการศึกษาของ อิศารัตน์ เลิศวิทยากุล, ไศภิชฐ์ นามขำ, และ เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ (Lertwittayakul, Namkham, & Seedakat, 2022) ที่ศึกษา ผลการใช้โปรแกรมการพัฒนานักเรียนต้นแบบห่างไกลโควิด-19 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น พบว่า คะแนนความรู้โรคโควิด-19 และการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ภายหลังจากได้รับโปรแกรมสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้กิจกรรมที่หลากหลายให้กับผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ดังนั้นกิจกรรมดังที่กล่าวมาตามโปรแกรมฯ จึงอาจส่งผลให้แกนนำนักเรียนมีความรู้การป้องกันโรคโควิด-19 สูงขึ้นในที่สุด

2. แกนนำนักเรียนมีการปฏิบัติการป้องกันโรคโควิด-19 ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมแตกต่างกัน อาจเป็นผลจากโปรแกรมฯ มีการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom, 1956) ในด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ร่วมกับการสอดแทรกกิจกรรมในด้านจิตพิสัย (Affective Domain) โดยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้เกิดการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามที่ได้ฝึกฝนมา ซึ่งกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 3 ตามโปรแกรมฯ แกนนำนักเรียนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการสาธิตและฝึกปฏิบัติตาม พร้อมทั้งให้สาธิตย้อนกลับ ในเรื่องการสวมหน้ากาก การล้างมือ และการวัดอุณหภูมิร่างกาย วิธีการจดบันทึก และการรายงานครู จากนั้นจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมบทบาทหน้าที่ของแกนนำนักเรียนในการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงเรียน ซึ่งแกนนำนักเรียนได้ตั้งใจรับฟังในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในด้านจิตพิสัยตามที่ได้ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ไว้

ภายหลังจากการฝึกปฏิบัติจนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องแล้วนั้น แกนนำนักเรียนจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติหน้าที่แกนนำนักเรียนป้องกันโรคโควิด-19 เป็นการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและการฝึกปฏิบัติให้กับเพื่อนนักเรียนด้วย ซึ่งการได้ฝึกปฏิบัติจริงจะทำให้เกิดการปฏิบัติซ้ำอย่างต่อเนื่องเกิดการเรียนรู้จนสามารถปฏิบัติได้ อีกทั้งแกนนำนักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจริงครบถ้วนตามที่ได้ตกลงไว้แสดงถึงพฤติกรรมที่มีจิตพิสัยที่ดีของแกนนำนักเรียน ซึ่งจะเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนนักเรียนต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุภารัตน์ ทุมแก้ว และ รุจิรา ดวงสงค์ (Tumkaew & Duangsong, 2018) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคเหงือกอักเสบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัด

ขอนแก่น พบว่า กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติในการป้องกันโรคหึ่งอกอักเสบภายหลังได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาสูงขึ้น จากการได้รับการสาธิต และการฝึกปฏิบัติจนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และการศึกษาของ ฉัตรรัตน์ เลิศวิทยากุล และคณะ (Lertwittayakul et al., 2022) ที่ศึกษา ผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาให้นักเรียนต้นแบบห่างไกลโควิด-19 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมมีทักษะการปฏิบัติกำป้องกันกำแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ในระดับดีมาก โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้กลุ่มประชากรที่ศึกษายังสามารถฝึกทบทวนการปฏิบัติด้วยตนเองได้จากการรับชมชุดสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จากในกลุ่ม ผ่านแอปพลิเคชัน Line สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐนิชา ศรีละมัย, ณัฐฐา วรธนะวิโรจน์, วิชรินทร์ ช่างประดับ, สมปรารถนา สุดใจนาค, และ บุญเดือน วัฒนกุล (Srilamai, Wattanaveroj, Changpradap, Sudjainark, & Wattanakul, 2021) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเว้นระยะห่างทางสังคมผ่านการละเล่นพื้นบ้านเพื่อป้องกันกำแพร่กระจายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่า การใช้สื่อมัลติมีเดียให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ภายหลังกำสอนตามโปรแกรม สามารถส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อป้องกันกำแพร่กระจายโรคโควิด-19 ได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พยาบาลวิชาชีพ บุคลากรสาธารณสุขอื่นที่ปฏิบัติงานด้านอนามัยโรงเรียน หรือบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สามารถใช้โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กับแกนนำนักเรียนในโรงเรียนที่รับผิดชอบ เพื่อให้แกนนำนักเรียนมีความรู้ และการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด-19

2. โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถนำไปขยายผลใช้กับแกนนำนักเรียนโรงเรียนอื่นที่แกนนำนักเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกับแกนนำนักเรียนโรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว) ในระดับชั้นเดียวกัน หรือปรับใช้โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ แก่นักเรียนทั่วไปในระดับชั้นเดียวกัน เพื่อให้เกิดการดูแลระหว่างนักเรียนด้วยกันต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในระยะยาว เช่น ในระยะ 8 – 12 สัปดาห์
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในด้านจิตพิสัยตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมในแกนนำนักเรียน
3. ควรศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

References

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., ... Wittrock, M. C. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. London: Longman.
- Ayran, G., Köse, S., Sariaglioğlu, A., & Çelebioğlu, A. (2022). Hand hygiene and mask-wearing behaviors and the related factors during the COVID 19 pandemic: A cross-sectional study with secondary school students in Turkey. *Journal of Pediatric Nursing*, 62, 98-105. doi: 10.1016/j.pedn.2021.10.001
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. London: Longman.
- Bloom, B. S., Hastings, J. T., Madaus, G. F., & Baldwin, T. S. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw-Hill.

- Campbell, K., Weingart, R., Ashta, J., Cronin, T., & Gazmararian, J. (2021). COVID-19 knowledge and behavior change among high school students in semi-rural Georgia. *Journal of School Health, 91*(7), 526-534. doi: 10.1111/josh.13029
- Department of Health, Ministry of Public Health. (2020). *School management manual for COVID-19 prevention in school*. Nonthaburi: Author. (in Thai)
- Doungsai, K., Kornoungklang, K., & Seantrong, L. (2021). Investigation of a Coronavirus outbreak 2019 in a private school, Samut Prakan Province. *Journal of Health Science, 30*(Suppl.3), S393-S403. (in Thai)
- Hoofman, J., & Secord, E. (2021). The effect of COVID-19 on education. *Pediatric Clinics, 68*(5), 1071-1079. doi: 10.1016/j.pcl.2021.05.009
- Lertwittayakul, T., Namkham, S., & Seedakat, S. (2022). The effects of using a program of student's development model for students against from Covid-19 virus, upper primary school level, a school in Khon Kaen Province. *Journal of Health and Nursing Research, 38*(2), 150-161. (in Thai)
- Manokham, T., Bunjantuek, A., Seekaenwong, N., Sriboonruang, A., & Bunlengsong, L. (2021). Learning management through online lessons on the integrated learning module: COVID -19 of Prathom Suksa VI Students at Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level). *Journal of Roi Kaensarn Academi, 7*(4), 111-124. (in Thai)
- Saiseesod, S. (2021). Information exposure behaviors and awareness of Udon Thani students during the COVID-19 epidemic. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science), 11*(1), 13-25. (in Thai)
- Souli, D., & Dilucca, M. (2020). Knowledge, attitude and practice of secondary school students toward COVID-19 epidemic in Italy: A cross sectional study. *BioRxiv, 084236*. doi: 10.1101/2020.05.08.084236
- Srilamai, N., Wattanaveroj, N., Changpradap, W., Sudjainark, S., & Wattanakul, B. (2021). Effects of traditional games-based learning programs on social distancing to prevent the spread of coronavirus disease 2019. *Journal of Health Science Research, 15*(2), 25-36. (in Thai)
- Tumkaew, Y., & Duangsong, R. (2018). Effects of dental health education program for behavioral modification on gingivitis prevention among Prathomsuksa VI Primary School Students, Wiangkao District, Khon Kaen Province. *Thai Dental Nurse Journal, 29*(1), 36-48. (in Thai)
- UNICEF. (2020). *Guidance for Covid-19 prevention and control in schools*. Retrieved from <https://www.unicef.org/thailand/reports/guidance-covid-19-prevention-and-control-schools> (in Thai)
- Xue, Q., Xie, X., Liu, Q., Zhou, Y., Zhu, K., Wu, H., ... Song, R. (2021). Knowledge, attitudes, and practices towards COVID-19 among primary school students in Hubei Province, China. *Children and Youth Services Review, 120*, 105735. doi: 10.1016/j.childyouth.2020.105735